

20307

Het achterwege laten van de herziening van het wettelijk minimumloon, van de uitkeringen krachtens een aantal sociale zekerheidswetten en van een aantal uitkeringen en pensioenen krachtens enige andere wetten per 1 januari 1988 en per 1 juli 1988.

NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET VERSLAG

Ontvangen 18 december 1987

Met belangstelling hebben wij kennis genomen van de bijdragen van de leden van de fractie van de P.v.d.A. en van het C.D.A. De leden van de P.v.d.A.-fractie stelden enkele vragen. De leden van de C.D.A.-fractie achtten de maatregel, ondanks de aantekeningen die zij bij het voorstel maakten, in het belang van de economische groei en de werkgelegenheid.

In antwoord op de kanttekeningen van de leden van de C.D.A.-fractie terzake van koopkrachtbehoud en meer (netto) loonruimte zij opgemerkt, dat het kabinet zoals bekend streeft naar koopkrachthandhaving over de gehele kabinetsperiode bezien. In het verlengde hiervan ligt dat ook het kabinet meer (netto) loonruimte in de lagere inkomensdecielen, zuiver inkomenspolitiek gezien, wenselijk voorkomt. Gezien het belang van een gematigde bruto inkomensontwikkeling en met inachtneming van de doelstellingen met betrekking tot de ontwikkeling van het financieringskort, ligt hier evenwel een moeilijke afweging tussen lastenverlichting en de daarvoor noodzakelijke uitgavenbeperking.

De leden van de P.v.d.A.-fractie hadden de indruk dat het kabinet thans koerst op vervanging van de tweedeling (marktsector/collectieve sector) door een driedeling (lonen marktsector/salarissen collectieve sector/wettelijk minimumloon en uitkeringen).

Een van de uitgangspunten van het kabinetsbeleid, zoals ook neergelegd in het regeerakkoord, is matiging van de ontwikkeling van de lonen, dus ook van de salarissen in de collectieve sector. Naar de mate waarin deze oproep tot matiging door de verschillende partijen wordt gevolgd, is er sprake van een meer gelijkmatige ontwikkeling van de bruto inkomens in markt- en collectieve sector.

Dit uitgangspunt dient te worden bezien in samenhang met de doelstelling om in het algemeen de koopkracht over de hele kabinetsperiode bezien te handhaven. Mede met het oog op die doelstelling heeft het kabinet voor 1988 een gedifferentieerd pakket maatregelen getroffen waardoor de koopkrachtgevolgen van de voorgenomen bevrozing meer dan ongedaan worden gemaakt en waardoor de verschillen in koopkrachtontwikkeling tussen de verschillende groepen beperkt blijven. Met betrekking tot de ontwikkeling van de salarissen in de collectieve sector stelt het kabinet, uitgaande van de in het regeerakkoord voorziene ruimte,

jaarlijks een ruimte vast op basis van de ontwikkelingen in de marktsector, de budgettaire ruimte en de gewenste verbeteringen in de arbeidsvoorwaarden collectieve sector. Voorzover er ruimte is voor loonsverbeteringen wordt daar in het licht van de pakketvergelijking en arbeidsmarktknelpunten gedacht aan een gedifferentieerde ontwikkeling. Om deze redenen is enig verschil in de uitkomsten van de bruto inkomensontwikkeling binnen de collectieve sector mogelijk.

Op de vraag van deze leden, hoe de aanpassing van het wettelijk minimumloon en de sociale uitkeringen per 1 januari 1988 en per 1 juli 1988 zou uitvallen, indien in 1988 een parallelle ontwikkeling van alle inkomens in de collectieve sector ten opzichte van die in de marktsector gehandhaafd zou worden, zij het volgende opgemerkt.

In het arbeidsvoorwaarden- en werkgelegenheidsbeleid voor het overheidspersoneel collectieve sector in 1987/1988 zijn de volgende maatregelen in de (bruto)salarisfeer voorzien:

- geen verhoging voor de salarissen van 1950 gulden per maand tot en met 2487 gulden per maand;
- een verhoging van 0,15% voor een salaris van 2567 gulden per maand;
- een verhoging van 0,40% voor de salarissen vanaf 2643 gulden per maand;
- bovendien een oplopende extra (semi-generieke) verhoging voor de salarissen vanaf 4878 gulden per maand.

Toepassing van de bruto-mutaties voor ambtenaren op de sociale uitkeringen en het minimumloon (1987,70 bruto per maand) zou voor de (sociale) minima derhalve eveneens tot bevriezing leiden. Voor het modale dagloon zou een stijging resulteren van 0,4% en voor het maximumdagloon een nog iets grotere stijging.

De leden van de P.v.d.A.-fractie stelden een vraag bij tabel 4 van de memorie van antwoord Tweede Kamer (20 307, nr. 5, blz. 10). In deze tabel wordt de ontwikkeling van het minimumloon sinds 1980, bruto en netto, zowel feitelijk als conform de WAM weergegeven.

De veronderstelling van de leden van deze fractie dat het geraamde netto bedrag per 1 juli 1988 (1637,34 per maand), bij toepassing van de WAM ten gevolge van de daardoor geïnduceerde hogere premie- en belastingdruk lager zou uitkomen, is correct. Dit wordt in de memorie van antwoord ook vermeld. Het effect van deze hogere premie- en belastingdruk op de hoogte van het netto minimumloon kan niet exact worden aangegeven. Een gestage verhoging van het bruto minimumloon en de uitkeringen met (uiteindelijk) 14%-punten in 1988 heeft uiteraard omvangrijke gevolgen voor de gehele economie, die slechts met een macro-economisch model kunnen worden gesimuleerd. Het partiële (directe) effect van de hogere premie- en belastingdruk kan wel globaal worden bepaald. Bij een bruto-index-aanpassing van 14%-punten komen in 1988 de uitgaven van de sociale fondsen ruim 6 miljard gld. en de sociale zekerheidsuitgaven ten laste van de rijksbegroting bijna 1,5 miljard gld. hoger uit dan thans. Hierdoor wordt een premie- en belastingstijging noodzakelijk die leidt tot een verlaging van het netto-bedrag met ca. 55 gld. per maand. Het netto-minimumloon zou dan per 1 juli 1988 uitkomen op ongeveer 1583 gld. per maand.

De leden van de P.v.d.A.-fractie stelden vragen over een internationale vergelijking van de loonkosten op minimumloonniveau.

De veronderstelling, dat de vergelijking van de hoogte van de minimumloonkosten zoals vermeld in de genoemde tabel gecorrigeerd moet worden voor het verschil in aanvangsleeftijd van het volwassen minimumloon, lijkt ons niet juist.

Zoals in de toelichting bij de tabel staat gaat het slechts om een vergelijking van het loonkostenniveau zoals dat geldt voor een *volwassen* minimumloner in Nederland, d.w.z. vanaf 23 jaar, met het loonkostenniveau

zoals dat geldt voor een volwassen minimumloner van dezelfde leeftijd in het buitenland. Dat de leeftijd vanaf welke het minimumloon voor volwassenen geldt in het buitenland lager ligt is derhalve in dit verband niet relevant. Deze tabel geeft dus geen inzicht in de loonkosten op minimumloonniveau voor een werknemer die jonger is dan 23 jaar in Nederland in vergelijking met de loonkosten van een werknemer van dezelfde leeftijd in het buitenland.

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
J. de Koning